

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egy évre	—	—	240 Lei.
Fél évre	—	—	120 Lei.
Egy negyed évre	—	—	60 Lei.
Egy hónapra	—	—	20 Lei.

Hirdetések árszáma szerinti díjazás mellett vétetnek fel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

Aradi és Csanádi Egyesült Vas-
 utak papotájában.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Vállalat
 Boulevardul Regala Ferdinand I.
 (József téherceg-ut) 22. szám.

TELEFON-SZÁM 101.

ARAD, 1922.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

Szerda, június 14.

Takarékosság.

Megszivlelendő jelszót adott ki Vaitoianu belügyminiszter az erdélyi városok polgármestereinek, amikor azt mondotta nekik, hogy takarékoskodni kell és minden fölösleges befektetéstől tartózkodniok. Amde evvel a jelszóval is úgy vagyunk mint mindenféle más jelszóval. Szépen hangzik, de amikor át kell ültetni a gyakorlatba, itt is, ott is szinte leküzdhetetlen nehézségekbe ütköznek majd a városok vezetőségei. Fel kell ugyanis tételünk, hogy amikor az illetékesek összeállították városi költségvetésüket már a polgárság teljesítő képességének figyelembe vételével végezték munkájukat és hogy nem könnyű szívvel sorakoztattak számoszlopot számoszlop mellé. Ez annyit jelent, hogy már eleve szem előtt tartották a legszigorubb takarékosági elvet és hogy csakis a szörnyű drágaság által előállott és a lehetetlenség határát érintő mai súlyos gazdasági helyzet következménye, hogy a városok kiadásai oly hallatlanul emelkedtek. Mindazáltal jól tette a belügyminiszter, hogy ennek dacára a lelkére kötötte a polgármestereknek a legrigorozusabb takarékoskodást, amelynek Arad városára nézve máris az a következménye, hogy a pótdadó 406 százalékról leszállott 375-re. Sajnos, az így megcsökkentett pótdadó is elég súlyos terhet jelent a város polgársága számára és bizony sok munkával, fáradsággal és verejtékkel szerzett garasról való lemondást jelent, mi után maga az állami adó és egyéb illetékek oly magasak, hogy a polgárság becsületes és keserves keresményének igen tekintélyes hányadát emészti föl. Amilyen tanácsos tehát a takarékoság elvét keresztülvinni a városi költségvetésekben, ép annyira fontos és szükséges az állami költségvetésen és ami ezzel egyértelmű: a polgárság adóterhein is lényeges könnyítéseket eszközölni. Józan takarékoságra van szükség az egész vonalon, mindentitt, ahol a polgárság adóállimereiből összegyűjtött közpénzek hovatfordításáról van és lehet szó. Sőt, az államnak magának jó példával kell előjárnia, miután annak jótekorony hatása a köz- és magángazdálkodás minden terére tagadhatatlan. Ép azért gyakorolja a takarékoskodás erényét első sorban maga az állam és szüntessen be mindenféle szinekurát és egyéb fölösleges kiadásokat.

Adókiivetés Aradon 1922. évre.

— Az új utasítások. — Tanácskozás a pénzügyigazgatóságon. —

A duni pénzügyi vezérigazgatóságtól rendelet érkezett tegnap az aradi pénzügyigazgatósághoz, amely az 1922. évi adókiivetésre vonatkozó utasításokat foglalja magában. A rendelet három főtételeire oszlik. Az első rész azzal foglalkozik, miképen történik az előző években kiivetett adóknak a következő évekre való fenntartása. Erre vonatkozólag a kormány elsősorban elrendeli az 1920. és az 1921. évből főkönyvek lezárását s a tételeknek az új könyvekbe való átvezetését két évre visszamenőleg. A koronában megállapított adót 1:2 arányban kell az új főkönyvekbe felvenni. Ezzel egyidejűleg a pénzügyi év kezdetét január elsejéről április elsejére teszi át a kormány. A két évkezdet közötti három hónapra eső adót hátralékként csatolják az újonnan megállapítandó adóhoz, amelynek kiivetése már 1923. április elsejéig szól. A rendelet második része a már kiivetett adók helyesbítésével foglalkozik. Eszerint a helyesbítés csak oly esetben lehetséges, amikor a régi magyar adótörvények megengedik. A fellebbezési határidőt a napokban a pénzügyminiszterium fogja kitűzni. A rendelet harmadik része azt állapítja meg, hogy mily esetekben lesz új adókiivetés. Eszerint minden új részvénytársaságot, bányavállalatot, valamint oly ala-

nyokat, melyek eddig adómentesek voltak, meg kell adóztatni. Az új adó kiivetése a Titulescu-féle reformtörvények alapján és az abban megállapított bizottságok által fog történni oly módon, hogy az adóhivatali tisztviselők egyenként fognak tárgyalni a felekkel. Ha az adóösszegében megegyeznek, a kiivetés ezzel már meg is történik, ellenkező esetben az adóhivatal köteles értesíteni a felet, hogy mily összegű adóval róttá meg. Az első kiivetés ellen a rendelet szerint csak közigazgatási uton lehet fellebbezni és pedig: első fokon az adókiivető bizottsághoz, amelynek határozatát a Curtea de Casatie (legfőbb semmitőszéknél) lehet megfellebbezni. A semmitőszék azonban csak azt dönti el, hogy az adókiivetés törvényes módon történt-e, vagy sem, de arra nincs tekintettel, hogy a kiivetett adót az adózó meg tudja-e fizetni. Ezért sokkal helyesebb, ha az elsőfoku döntés után az adózó a fellebbező bizottsághoz fordul, melynek jogában áll új kiivetést elrendelni. A tegnap érkezett rendelet kérdésében az aradi pénzügyigazgatóságon Margineantiu Titus pénzügyigazgató elnökletével az összes adóügyi referensek megbeszélést folytattak, melynek során a rendelet összes pontjait ismertette a pénzügyigazgató.

Két prefektust kap a megye

(A közigazgatási reform újításai.)

BUCUREST. Négy volt belügyminiszteri vezértitkárt azzal bízták meg, hogy a jövő közigazgatási reformról memorandumot szerkesszenek, mely a reformtervezet elkészítésével megbízott parlamenti bizottság vitájának alapul szolgáljon. A közigazgatásnak a négy régi ismerője megegyezett abban, hogy a ma prefektusa kettős szerepével — mint pártpolitikus és megyei közigazgatási főnök — nem tartható fenn a közigazgatás jövő szervezetében. Az ország érdekében a megosztás feltétlenül szükséges.

A memorandum elkészítésével megbízott vezértitkárok tervezete a következő: 1. Minden megye számára két prefektus: egy a kormánytól kinevezett politikai és egy az ötven tagu megyei közigazgatási bizottságtól választott közigaz-

gatási prefektus legyen. 2. A közigazgatási prefektus hivatásos tisztviselő, elmozdíthatatlan, a politikai prefektus a kormány bizalmi embere. 3. A közigazgatási prefektust a közigazgatási bizottság választja vagy állandó jelleggel kinevezik, a politikai prefektus a kormányt képviseli a megyék egy csoportjában, melyet közigazgatási centrumnak neveznek.

Ezek a megyecsoportok nem egyebek, mint a volt kormány javaslatában szerepeltek, most száműzött kerületek, vagy a Carp Péter közigazgatási reformjáról szóló javaslatban tervezett direktorátusok, melyeket a mai kormánypartiak kormányzásoknak csatolnak. Tehát a politikai prefektus a közigazgatási centrumok főnöke nem lenne egyéb, mint a kerületi vezérigazgató.

Aradi gyógyszerészek a sinai országos kongresszuson

Az Erdélyi és Bánáti gyógyszerészek Sinaiában országos kongresszust tartottak a hó 8., 9., 10. és 11-én. A kongresszuson részt vettek Aradról Onescu Cornél, az aradi gyógyszerész-kamara elnöke, Welsz Arnold titkár, Hajós Árpád, Kepes József, Kain Imre, Kárpáthy János és Szentmiklóssy Gyula. Az aradmegyei Nagylak községből Zerbesz Vilmos, Csermőri Székely Zoltán vett részt. A kongresszuson megjelentek: Marzescu közegészségügyi miniszter, Mosoiu közlekedésügyi miniszter, Stianu a romániai gyógyszerész-kamarák elnöke, dr. Bordea közegészségügyi főigazgató, Murkó erdélyi és bánáti kamarai elnök, Krausz Elemér az erdélyi és bánáti gyógyszerész-kamara ügyvezető igazgatója. A fentiekon kívül még 200 gyógyszerész tag jelent meg.

A kongresszuson tárgyalták a személyi jogu gyógyszerárak kérdését. Ugyanis a törvény értelmében a személyi jogu gyógyszerárakat csak egyszer lehetett márra átruházni. Ez a rendelkezés az Erdélyben élő 560 gyógyszerész közül 300-at anyagilag teljesen tönkre tett volna. Marzescu miniszter megnyugtatta a gyógyszerészeket, hogy amilyen joggal kapták meg gyógytárukat, ugyanolyan joggal ruházhatják át márra. Kijelentette, hogy új gyógyszerészeti vezérigazgatóságot szervez, amellyel azt a célt akarja elérni, hogy a gyógyszerészetet kivége az orvosi kar gyámsága alól, mert a mostani kiképzési rendszer szerint egyforma a képesítéshez szükséges tanulmányi idő. A miniszter hangsúlyozta azt, hogy ha nem adnának a gyógyszerészeknek minden kedvezményt, akkor a közegészségügynek ártanának.

A kongresszuson tárgyalták a kerületi pénztárak ügyét is. Illetékes helyen befejezést nyert az az ügy, amelynek értelmében a pénztári gyógyszerárakat megszüntetik és helyettük a nyilvános gyógy-szerárak szállítják a gyógyszerket a betegsegélyző pénztárnak, de 30 százalék engedményt kötelesek adni. A kongresszus befejezése után bankett volt a vendégek tiszteletére, majd kirándulást rendeztek a kimpinai petroliumforrásokhoz.

A póstatakarék rabló.**(Belső ember követte el a merényletet.)**

Budapest. A póstatakarékpenztár elleni rablóátadási kísérlet nyomozása alatt újabb jelentős nyomra akadtak. Kicsomagolták azokat a rakétákat, amelyeket a merénylet megkísérlésekor robbantak fel. A megmaradt és fel nem robbant rakéták papírburkolatairól kiderült, hogy azok elrontott póstatakarékpenztári számlaivék. Ez a körülmény is igazolni látszik azt, hogy a tetteseket a póstatakarékpenztárban kell keresni. Nagy Kálmán póstatakarékpenztári szolgát, elő is állították a rendőrségen. A szolga azonban tagadja, hogy valami köze lenne a rablóátadási kísérlethez. A rendőség szerint azonban csakis póstatakarékpenztárbeli belső ember tudhatott arról, hogy a póstatakarékpenztárban a merénylet napján hónapok óta nem tapasztalt forgalom volt. Nagy Kálmánnak a gyanúsított szolgának ismerőseit és barátait is kihallgatták. A legközelebbi napokban ebben az ügyben több letartóztatás várható.

Az agyonvert aradi építész.**(Önvédelem miatt — felmentő ítélet.)**

Az Aradi Közlöny olvasói bizonyára emlékeznek még Gombár Mihály aradi építész tragédiájára, aki ez év márciusában halt bele azokba a sérüléseibe, amelyeket saját hevesége és meggonolatlansága következtében szerzett magának. Gombár felesége februárban férje szerelmi üldözése elől Rácz Kálmán radnai vasutas családjához menekült. Ráczékkel még abból az időből tartotta fenn a jó viszonyt, amikor Holzapfel József, Rácz fogadott fia itt lakott náluk Aradon. Gombár rövid idő alatt kiutazott Radnára és a nála levő forgópisztolyval kétszer belélt a ház ablakán. Rácz nagyon megijedt és azonnal csendőrékért szaladt. Amikor visszatért a házhoz, az ott leskelődő Gombár most már egyenesen vádolt a pisztolyból. A vasutas segélykiáltásaira a házban tartózkodó Holzapfel József és Petrik Sándor, Ráczék lakója kirohantak a házból, lefegyverezték Gombárt, majd amikor az tovább renitenskedett, alaposan elverték, majd amikor összecsett, bevitték a házba és orvosért küldtek. Gombár Mihály súlyos sérüléssel a lipovai kórházba került, ahol 3 nap alatt belehalt az ütlegbe. A három verekedő felett halált okozó súlyos testi sértés büntetése miatt ma itélkezett az aradi büntető törvényszék. A tanúk vallomása és a szakértői jegyzőkönyv alapján csakhamar beigazolást nyert az a tény, hogy először Gombár veszélyeztette Ráczék testi épségét és életét és azok csak az ő fenyegető magatartása következtében használták a bűnjelként szereplő furkósbótót és baltát. Dr. Lichtfus István kiváló jogász fejtegetése után a bíróság tényként fogadta el a vádoltak kényszerhelyzetéből származó önvédekezését és mindhárom vádlottat felmentette.

A város Astra-részvényei Budapesten.**— Miért volt dr. Angel polgármester a magyar fővárosban? —**

Dr. Angel István polgármester tegnap délután érkezett haza Budapestről, ahol Arad városának több fontos ügyét intézte el. A polgármester utjának eredményéről a következőket mondotta az Aradi Közlöny munkatársának:

— A legfontosabb ügy volt, amiért Budapestre kellett mennem, hogy az Astra gyárnak a város tulajdonát képező zárt letétben lévő részvényeit, amelyek a budapesti Kereskedelmi Bankban a többi városi értékpapírok között vannak két ládában elhelyezve, nyílt letétbe helyezzem. A város ugyanis a zárt letétbe helyezett részvények után nem kapta meg az Astra-gyártól az osztalékot. Az Astra gyár új részvényeket bocsájt ki és ezeket a Budapesten letétbe helyezett részvényeket a város a gyár új részvényeire cseréli be, így a város megkapja az Astra-gyártól a már évek óta esedékes osztalékát.

A polgármester ezenkívül a Hungaria Textilgyár építési tervezeté-

nek aktáit akarta elhozni a budapesti belügyminisztériumból. A textilgyár ugyanis még 1917-ben felajánlotta a városnak a tulajdonában levő telket, amelyért cserébe a Pécskai-uton kért telket a várostól építkezés céljaira. A város a Textilgyár ajánlatát felterjesztette a belügyminisztériumhoz az építési tervezetekkel és aktákkal együtt, ahonnan az nem érkezett vissza Aradra. A textilgyár most újabb kérvényt nyújtott be a városhoz, amelyben kérte az építkezések megkezdésének engedélyét, mivel a város a gyár által felajánlott területet már tulajdonába is vette. Mivel az ügy aktái Budapesten vannak, a város nem tudta a gyár kérését teljesíteni. Dr. Angel István polgármesternek a magyar belügyminisztériumból nem sikerült az aktákat megkapnia. Azonban megígérték neki, hogy rövid időn belül kikeresik azokat és átadják Steiner József aradi építész budapesti irodájának, mely azokat Aradra juttatja.

Irodalom és művészet.**A babavásár.****(Az operett-ujdonosság meséje.)**

Első felvonás. Kapronczay Gitta, a nagy primadonna, a színházigazgató kétségbeesett könyörgése ellenére sem akarja elvállalni a „Babavásár” című operett főszerepét, mert úgy véli, hogy egy tizenhatéves kislány szerepe már nem illik hozzá. Barátai és kollégái kérésére végül mégis hajlandó kipróbálni, vajon alkalmas-e ő még mindig egy tizenhatéves kislány alakítására. Bakfi ruhában kimegy a korzóra és megígéri az igazgatónak, hogy ha senki sem ismeri fel, eljátssza a „Babavásár” főszerepét. A kísérlet várakozáson felül sikerül. Senki sem ismerte fel a kislánynak öltözött primadonnában Gittát, sőt egy elegáns ur kísérlőjének szegődött. Ez az előkelő ur nem más, mint Szentkuthy Richárd gróf, a primadonna egykori férje, akitől Gitta tizenhat évvel ezelőtt alig néhány napi házasság után elvált. Gitta nem árulja el magát és találkat ad volt férjének az operai álarcos-bálon.

Második felvonás. Az operabálon Gitta ismét kislányruhában jelenik meg. Elhiteti a gróffal, hogy a mamája is jelen van és hogy elkerülhessék a mamát, mind a ketten álarcot öltve — vegyülnek a táncoló tömegbe. Később Richárd gróf azt ajánlja, menjenek egy szeparéba és amikor Gitta erélyesen tiltakozik ez ellen, harragjában letépi hölgyének álarcát. Végtelen megdöbbenésére a kislány helyett volt feleségét látja maga előtt. Az elkeseredett Richárd pezsgőbe akarja fojtani bánatát és nem is hederít többé az ismét kislány alakjában visszatérő Gittára, mert most már teljesen volt felesége szépségének hatása alatt áll. A kislány szavaiból azonban csakhamar kiderül, hogy a gróf és a művész nő tizenhat év előtt kötött házasságából egy

gyermek született és ez a gyermek — a kislány. A gróf megörül, mert azt hiszi, hogy a leánya utján vissza tudja szerezni a szép mama szívét. De Gitta csakhamar mint volt felesége jelenik meg előtte, akitől a gróf megtudja, hogy a lánykának — más az apja. Mámorba akarja fojtani bánatát, de ismét visszatér a kislány, akit Richard megszöktet, mert a bakfi azt mondja, hogy a hol ő van, ott van az anyja is.

Harmadik felvonás. Richárd a palotájába viszi a kislányának vélt Gittát, aki úgy tesz, mintha most járna először e helyen. A gróf töredelmes vallomást tesz a kislánynak hitt primadonnának, aki erre megfélemez ki szerepéről és mikor megéri Richárd igazi szerelmét, önfeledten csókolja meg volt férjét és befut a hálószobába, ahonnan menyasszonyi ruhájában tér vissza. Gitta most már végleg a gróf felesége lesz.

* A Nyári színház heti rendezése: Szerdán itt először! Péchy Erzsébet felléptével Babavásár, új operette. Csütörtök délután: Peleskei nő társulat; este: Péchy Erzsébet felléptével Babavásár új operett, másodszer. Pénteken: Péchy Erzsébet felléptével Babavásár, új operett harmadszor.

* A színházi iroda hírei. Babavásár. Holnap van a premierje Kardos-Nádor kiváló operettjének a Nyári színházban. A Babavásár szerdán, csütörtökön és pénteken kerül színre, a hét hátralévő két napján Péchy Erzsébet fog bucsuzni egy havi vendégfellépése után az aradi közönségtől. A Babavásár szereplői nagy buzgalommal és nagy fáradsággal készültek el a premierre. Péchy Erzsébet kétfős farsztó szerepet játszik, László Andor a férj és apa szerepét játssza, Sebestyén Jenő és Szegő Lili szebbnél-szebb új táncokat lejtenek, Inke Rezső egy kiváló herceg mulatságos alakját viszi a színpadra. — Peleskei nőtársulat. Gaál Mózes legkiválóbb ma-

gyar énekes bohózata kerül színre csütörtök délután a nyári színházban. Az előadásban résztvesz az egész társulat. — Boszorkány. Sardou világhírű színműve kerül színre vasárnap délután Tompos Ellával a címszerepben. A darab minden huzás nélkül elsőrendű kiosztásban estéli előadás szerint kerül színre. — Mader Raul a budapesti opera igazgatójának vezetésével az opera elsőrendű együttese hét fős kezd meg a Nyári színházban vendégfellépéseit. A művészi együttes hat előadására jegyek péntektől kezdve válthatók a téli színház pénztáránál.

Uriasszonyok —**egymás ellen.****(Beccületsértés, rágalmazás és kilakoltatás egy fürdőszoba miatt.)**

Két jól ismert aradi uriasszony került egymással szembe az elmúlt napokban az aradi büntető járásbíróóság tárgyalótermében. Az egyik a háztulajdonosnő, a másik a lakó neje: egy helybeli nagykereskedő csinos és fiatal felesége. Nem tartjuk valószínűnek, hogy Aradon akadna még két ember, aki nagyobb ellensége volna egymásnak, mint a fentebb említett, kiváló izléssel öltözött hölgyek, akik olyan lesújtó pillantással méregetik itt végig egymást a törvény amugy is rideg csarnokban, hogy az ablakon lopva be szűrődő nyári napsugár is szinte megdermedni látszik a tekintetüktől. A közöttük levő háboruskodást és ennek súlyos utókövetkezmenyeit egy fürdőszoba okozta, amely a lakóként szereplő kereskedőné háztartásának képezi ugyszólván nélkülözhetetlen kiegészítő részét, amellyel viszont a háztulajdonosnő primitívebb alapokon berendezett lakása rem rendelkezik. Ebből indult ki az egész esetpaté a régebben jó viszonyban élő két hölgy között és egy kilakoltatási kérelem dettó. meynek indokolása a háztulajdonos részéről az, hogy ő, akinek tizenhat éves serdüetlen leánygyermek van, nem tarthat olyan lakónőt a házában, aki férje távollétében fiatalembereket enged be az ablakán, akikkel a késő hajnali órákig együtt dorbézol és mulatozik. Ilyen alapon kéri a háztulajdonosnő a kereskedőket kilakoltatását. Erre a vádra való hivatkozással emel viszontvádat a meggyanusított szép fiatal menyecske becsületsértésért és rágalmazásért a 16 éves hajadonleány tisztes mamája ellen, aki ahelyett, hogy a nyári hónapokban a csinosan berendezett strandfürdők ölében keresne nyűhlést a forróság ellen, egy szűk fürdőszoba otthoni kényelme okából a bíróság komor színe előtt akarja tisztázni a maga és a mások családi szennyését. A két vádló-vádlott előtt kinosan feszeng a törvények öre, aki salamoni bölcsességgel iparkodott szétvágni a bonyolult ügy gordiuszi csomóját, melynek magvából a kiismerhetetlen asszonyiasság mérges fullánkja öltögeti kifelé kérlelhetetlen akarással — egy fürdőszobaért.

— Az esperantó nyelv jubileuma. Budapest. Az Esperantisták Baráti Köre vasárnap ünnepelte meg az esperantó-nyelv születésének harmincötödik évfordulóját.

Megbukott miniszterek.

Miért lépett vissza Fenyő Miksa?

BUDAPSET. A vasárnapi pót-választások nagyjában csendben és rendben folytak le. A 23 kerületből hatban titkos volt a szavazás. Két miniszter: dr. Vass József kultuszminiszter és dr. Hegyeshalmy Lajos Kereskedelmi miniszter kisebbségben maradtak. Vass minisztert Vasvárott Haller István keresztény ellenzéki, Hegyeshalmyt Szombathelyen gróf Cziráky József keresztény ellenzéki buktatta meg. Mindkét miniszter a Huszár-Ernst frakcióhoz tartozik. Sopronlővön gróf Zichy Jánost, a nemzeti összetartás társaskörnek alapítóját és elnökét választották meg. A keresztény ellenzékhez számítják, de igen mérsékelt árnyalatban. Fenyő Miksa Rassay-párti jelölt kijelenté, hogy azért lépett vissza, mert kíséretét, közte Rassay Károlyt nem engedték a hatóságok a kerületbe, választót pedig a legkülönbözőbb ürügyek alatt elfogták és terrorizálták. Ezzel szemben illetékes helyen kijelentik, hogy senkit sem tartóztattak le, mozgási szabadságában sem akadályozták senkit. Csak amikor féktelen izgatással és lázító hangú röpiratokkal veszélyeztették a kerület békéjét, a feltétlenül gyűlölködő ellenzéki agitációnak annyiban vetettek gátat, hogy a végső-kig forrált indulatok a küzdelem szenvedélyességét odáig ne ragad hassák, hogy a kerület nyugalma, élet- és vagyonbiztonsága felboruljon.

Budapest. Hír szerint a kormány átalakulása csütörtökön fog megtörténni és az egységspárt szombati értekezletén már a rekonstruált kormány fog bemutatkozni. Az ellenzéki pártok függetlenül attól a megállapodástól, mely a választási atrocitások megtorlására, a titkos választójog megvalósítására és a házszabályszigorítás megállítására irányul, külön akciót indítottak meg a liberális ellenzék tömörítésére. Egyelőre csak pártszövetségről van szó, de nincs kizárva, hogy a szövetség egy nagy liberális párt kikristályosodási pontja lesz.

Budapest. A titkos szavazó kerületek közül Komáromban báró Korányi Frigyes volt pénzügyminiszter egységspárti 479 szavazattöbbséggel legyőzte Deák Lajos szociáldemokratát. Székesfehérvárott gróf Károlyi József Andrássy-párti győzelmét biztosra veszik. Pécsen Oberhamann Antal nártónkivüli számitanak. Győr II. kerületben Hegyeshalmy Lajos kereskedelmi miniszter és Német Károly pártot képviselő az összeszámlálás egyforma erősek. Győr II. kerületében Baros Alán Haller-párti főlényben van Minkics Ferenc szociáldemokratával. Végeredmény még nincs. Miskolcon Szentpályi István polgármester Heinrich-párti bízik, hogy legyőzi Huska Vilmos demokratát. A végeredmény még itt is hiányzik.

— Birói kinevezések. Az igazságügyminiszter legújabb rendelete Fülöp Béla járásbírói Baia de Crisről (Körösbányáról) a bánffyehunyádi járásbíróshoz helyezte át, Baia de Crisre pedig Brádi Attilát nevezte ki járásbíróknak.

Mónay Ferenc távozik Aradról

(A minorita-rend római kormányzó segédje lett.)

Külföldi lapok híradásai nyomán arról értesülünk, hogy dr. Mónay Ferenc aradi minorita tartományi főnököt a minoriták világgyűlése a rend római kormányzó segédjévé választotta meg. A hír szerint dr. Mónay már az ősszel állandó tartózkodásra Rómába költözik. A tartományfőnök jelenleg Rómában van és így tőle magától nem sikerült megtudnunk semmit a hír valódságára vonatkozólag. Az azonban tény, hogy dr. Mónay Ferenc új beosztása még nem annyira befejezett tény, amint azt a

lapok feltüntetik. Az erdélyi tartománytagok ugyanis feltétlenül ragaszkodnak dr. Mónay tartományfőnökhöz és biztosra veszik, hogy ő is szem előtt fogja tartani az óhaját és amennyiben elkerülhető lesz, itt marad közöttünk. Valószínű ezenkívül az is, hogy a minorita rend jelenleg Romániában levő statutumai alapján szeparált tartományá alakulnak át és ennek a vezetésére bizonyára senki sem volna alkalmasabb, mint éppen dr. Mónay Ferenc tartományfőnök.

Nagy tűz Buziás-fürdőn.

Hogyan menekült meg a mozi közönsége. — Majdnem fétmillió lel a kár

BUZIÁS. Szombat éjfél felé az emberek a parkban való sétával felhagyva, lassankint hazaszállingóztak és lefeküdtek. Sokon féltalomban voltak már, mikor egyszerre óriási dördülések verték ki az álmat a szemükből. A dördülések azonban ismétlődtek és nemsokára rohanó emberek kiáltották az utcán:

— Tűz van! Tűz van!

A nagyszállóda és a mozi közötti részen óriási lángoszlop volt. A szikrák pattogva szállottak felfelé és kényük bevilágította egész Buziást. Az utcán egyre több és több ember tolongott, félig öltözött asszonyok és férfiak ijedten rebentek ki ágyaikból. A tűzoltóság robogva vágatott a veszedelem helyére. Az épület, amely lángban állott, az a helyiség volt, melyben az ásványvizet üvegekbe töltötték és melynek másik részében raktár volt. Az épület már több évtizedes és kiszáradt faszervezete kiváló tápanyag volt a pusztító elem részére. A raktár padlásán azonkívül rengeteg papír volt: szintén kiváló élesztője a tűznek. A fürdőállalat ugyanis még a forradalom előtt rengeteg reklámpakátot és üveg-cimkét rendelt, amelyeket azonban most már nem tudott felhasználni.

Az első robbanásokat ásványvizes üvegek okozták, melyek a hőség következtében egyszerre százával, ezrével szétpukkadtak. Később aztán néhány szénsavhengő is felrobbant. A tűzoltóság ugyanis a Minimax tűzoltócsap mintájára a szénsavcsöveket is felhasználta az oltásra olyképpen, hogy azokat a tűz közelébe vitte, kinyitotta és a szénsavat rábocsátotta a tüzre. Sietségben azonban több ilyen fémcsövet vittek be az égő épületbe, de már nem volt idejük azokat kinyitni s mikor kivonták, a csövek felrobbantak. A tűzoltók kiváló munkát teljesítettek. Gyorsan és szakavatottan lokalizálták a tüzet és megakadályozták továbbterjedését, ami esetleg az egész fürdőtelepre első sorban a szénsavgyárra, a nagyszállodára és a mozira végzetes lehetett volna. A munkában azonban

alaposan kivette részét a közönségbeli nép is, mely Baba dr. szolgabíró vezetése alatt és példájára buzgózkodott a mentésben. Auslaender fürdőigazgató kétszer is bemerészkedett a töltőhelyiség irodájába, amely különben sértetlen maradt s emberekkel kihordatta annak berendezését.

Két órai lankadatlan munka teljesen lefejezte a tüzet és véget vetett minden veszedelemnek. Az épület teteje, padlása és padmalya, valamint két töltőgép, továbbá vagy huszezer, részint töltött, részint üres üveg elpusztult. Odaégett azonkívül Stein töltőmester lakása is és butorából csak nagyon keveset tudtak megmenteni. Reggel négy órakor a tűzoltóság elvonult és csak őrséget hagyott hátra, mely az égő, parázsló üszköket vasárnap délelőttig szakadatlanul fecskendezte.

Az elsők között, akik a tüzet észrevették, volt Ludvig mozitulajdonos. Szombat este az előadás, mely féltízkor kezdődött, a hosszú műsor következtében, majdnem éjfélig tartott. Körülbelül tíz perccel az előadás vége előtt Ludvig kiement a mozi elé, hogy a kijáratok külső ajtóit kinyissa. Amikor kilépett, égési szagot érzett s mikor körülnézett, a töltő helyiség felől lángokat látott az égre emelkedni. Attól tartott, hogy ha a moziközönység megtudja, hogy a szomszédban tűz van, a két szűk kijáraton pánikszerelem fog kitódítani és egymást agyontaposza. Ezt elkerülendő, visszament a moziba és megállította a vetítógépet és teljes világosságot gyújtott a nézőtéren. Az tán nyugodtan figyelmeztette a közönséget:

— Hölgyeim és uraim, sajnálatomra a gép hirtelen elromlott és az előadást nem folytathatjuk. Sziveskedjenek távozni.

A közönség erre nyugodtan hagyta el a helyiséget és csak odakint tudta meg, hogy tűz van. — Hogy a tüzet mi okozta, nem sikerült a vasárnap reggel megtartott vizsgálatnak kideríteni. Villamos rövidzárlat nem gyújthatott, mert az épület egyes helyiségeiben a

villany, a tűz alatt is égett. Szombaton különben a töltőhelyiségben nem is volt tűzem, mert az oda beosztott munkásokat aznap másutt foglalkoztatták. Azt hiszik, hogy a kéményből kipattant szikra meggyújtott a padlásán valamely gerendát és ez okozta a tüzet. Ez is azonban csak föltevés. A kár — épületben, berendezésben, gépekben, üvegekben és más anyagban — több mint négyszázezer lei.

Egy magyar bank szanálása.
(A Nemzeti Hitelintézet és a magyar kormány.)

Budapest. A Nemzeti Hitelintézet igazgatósága május 24-én hozott határozatával elfogadta a pénzügyminiszter kívánságát, hogy lemond és a vezetést átengedi a kormány és a pénzügyminiszter képviselőinek. A pénzügyminiszter szombaton délután újabb leiratban kijelentette, hogy az igazgatóságnak hétfőn délig okvetlenül át kell adnia a vezetést, mert különben az intézet szanálásával a pénzügyminiszterium egyáltalán nem foglalkozik többé. A régi igazgatóság által kiküldött hatos bírság tekintettel a holnapi igazgatósági ülésre haladékot kért. A Pénzügyminiszteri Központ azonban ragaszkodott szigorúan a pénzügyminiszter ultimátumához, minek következtében már ma délután átvették az intézet vezetését a kormány nevében Bedő Sándor, a Pénzügyminiszteri Központ nevében pedig Windisch és Katona igazgatók.

Kudarcc lesz Hága.

Hága. A hágai konferenciára a különböző kormányokhoz küldött hollandi meghívásra a meghívott államok legnagyobb részétől még nem érkezett válasz. A hollandi kormány tekintettel a konferencia közeli idejére, nagy zavarban van és ezért a Nieuwe Rotterdamse Courantban felhivatalos közleményben sürgeti a meghívásra a részvételt bejelentő válaszokat. Az orosz-szovjet kormánytól tegnap már megérkezett a válasz Moszkvából, hogy a szovjetkormány képviselői idejében Hágában lesznek.

London. A bankárbizottság jelentése Londonban nagy feltűnést keltett. A lapok aggodalommal irnak arról, hogy a kölcsönprobléma meghiusulásával a német késelem kérdése ismét előtérbe kerülhet. A lapok eikkeiben kiemelik a jóvátételi kérdés és a szövetségközi adósságok között lévő összefüggést.

HIREK.

Eladott ingatlanok után egy százalékos forgalmi adó

Ma belügyminiszteri rendelet je lent meg, amelynek értelmében az eladott ingatlanok után egy százalékos forgalmi adót is kell fizetni. A telekkönyvi átírásoknál eddig ugyan is 5 százalékos állami és 2 százalékos városi adót kellett fizetniük a yevőknek. Az újabb kiadott miniszteri rendelet szerint az állami és városi adókon kívül az egyszázalékos forgalmi adó bevezetése is kötelező. A telekkönyvi hivatalban ezentúl csak úgy eszközlik az átírást, ha a felek igazolják az egy százalékos forgalmi adó befizetését.

— A gabonakereskedelelem szabadsága. Tegnap megkezdődött a gabonakereskedők kongresszusa, amelyen Jorga kereskedelmi államtitkár kijelentette, hogy a kereskedelmi miniszter élénk figyelemmel kíséri tanácskozásukat és igyekezik fog eleget tenni kívánságuknak. Többek felszólalása után határozati javaslatot fogadtak el, amelyben a gabonakereskedelelem szabadságának visszaállítását követelik. (Rador).

— Balthazar püspök Hardingnál Newyork. A clewelandi „Szabadság” című lap jelenti, hogy Széchenyi László gróf magyar nagykövet Harding elnökkel kieszközölte Balthazar püspök kihallgatását. A kihallgatáson gróf Széchenyi angol nyelven tolmácsolta a püspök szavait. Balthazar megköszönte Harding elnök jó cselekedeteit, amelyeket a református egyházzal szemben gyakorolt és örömet fejezte ki afölött, hogy alkalma volt megismerni az Egyesült Államok jótevékeny elnökét. Harding elnök szívesen szavakkal válaszolt a püspök szép beszédére.

— Kinek kell lakás? A lakáshivatal három egy szoba-konyhás lakásra hirdet pályázatot, melyekre a mai naptól számított nyolc napon belül lehet kérvényeket benyújtani. A három lakás a következő: Str. Trompetei (Trombita-utca) 8. szám alatt a volt Kincses-féle lakás, a Piata Pestelui (Halter) 11. szám alatt Zima Miklós volt lakása, ebből a lakásból a lakás jelenlegi bérlőjének azért kell kimennie, mert abban jogtalanul a lakáshivatal hozzájárulása nélkül lakik; a Strada Marasesti (Kossuth-utca) 12. szám alatt a volt Himler-féle lakás.

— Munkanélküliek a stájer fűrdőkben. Innsbruck. A stájer fűrdőket szinte elárastották az angol munkanélküliek annyira, hogy a szobákat még az utazószezonra is lefoglalták. Ugyanis az angol munkanélküliek olyan munkanélküli segílyt kapnak, hogy az a nagy valutáris differencia következtében kényelmes megélhetést biztosít nekik az elegáns stájer fűrdőkben, ahol osztrák koronával kell fizetni. A munkanélküliek angol font sterlingben kapják munkanélküli segílyeiket.

— Tolvaj urileány. Budapest. A rendőrség elfogta Kern Mici 20 éves érettségizett leányt, aki az elmúlt hónapban cselédnek öltözve jobb családoktól értékes ruhaneműket és ékszert lopott másfél millió korona értékben. A leány az összelopott dolmikat a külteki szegények között osztotta szét. A kiptomániás leányt elmeógyógyintézetbe szállították.

Bécs. Az osztrák fővárosban a decemberi forradalmi rombolások megismétlődésétől tartanak. A belvárosi nagykereskedésekben és szállodákban az erre vonatkozó közbiztonsági előkészületeket már meg is tették. A város tele van rémhírekkel. A külvárosokból állandóan nagyobb néptömegek vonulnak fel, amelyek elárastják a Ringet és a belvárost. A munkások tegnap nagyszabású tüntetést rendeztek, amely könnyen veszedelmessé is válhatott volna és egyedül a józan munkásvezéreknek köszönhető, hogy semmi következménye nem lett. A néptömegeket ezek csillapították le nagy rábeszélések árán. A helyzet mára még súlyosabbra fordult, mivel a veszedelmes pénzügyi helyzet miatt már-már attól tartani, hogy több nagy gyárüzem kénytelen lesz beszüntetni a munkát és elbocsájtani munkásait. A munkanélküliek száma már így is

— Hazaérkezett amerikai magyarok. Budapest. Tegnap 400 visszavándorló magyar érkezett haza Amerikából.

— Magyar egyetemi hallgatók külföldön. Budapest. A kultuszminiszterium már hosszabb ideje tárgyal több nyugati állam kormányával magyar egyetemi hallgatók külföldi egyetemeken való elhelyezéséről. Pekár Gyula államtitkár kijelentése szerint Amerika és Franciaország 15—15, Németország 40—80 főiskolai hallgatót szívesen lát egyetemén azzal, hogy számukra ösztöndíjat biztosítanak. Az Amerikai Egyesült Államokban úgy akarják ezt a kérdést megoldani, hogy négy amerikai egyetemet látogatnának, mindgyikét hat-hat hónapig. A hallgatók két esztendő megélhetését biztosítandó ipari üzemekben helyeznék el őket.

— Borzalmas vihar Amerikában. Newyork. Tegnap délután Newyork és környékén katasztrófális vihar dúlőngött. Ötven ember meghalt, jobbra halászkok, akiket a vihar a tengeren lepett meg. A newyorki népmulatóhelyen a vihar 16 hintát szakított le és a tengerbe vetette.

— Tüntetés Hindenburg látogatója alatt. Königsberg. Amikor Hindenburg vezértábornagy tegnap a város meglátogatására ideérkezett, az egyetemi ifjuság és a hádiseltek egyesületei ünnepélyes tüntetést rendeztek a tábornagy mellett. A tüntetés közben összetűzésre került a sor a tüntetést megzavarni akaró kommunikat és a bírodalmi rendőrség között. Az összetűzésben egy poigárember meghalt és 15 megsebesült. A kommunikatát azonban sikerült visszazorítani és így a látogatás rendben fejeződött be.

— Aradról keresnek munkásokat. Az aradi állami munkaközvetítő vezetője ma a következő felhívást teszi közé lapunk útján: Felhívom mindazokat a lakatosokat és kovácsokat, akik a Constanzában megüresedett állásokra jelentkeztek, hogy holnap, szerdán délelőtt 10 órakor jelenjenek meg hivatalomban Bul. Regele Ferdinand (Erzsébet körut) 16. sz. alatt. Jelentkezésük azért szükséges, mert Constanzából a mai napig nem érkezett távirati válasz arra nézve, hogy a helyek elfoglalhatók-e. A constanzai állások helyett Oradea-

Kthlrdetik az ostromállapotot. — Bezárták a tőzsdét.)

meghaladja a százezret. A kormány tegnapi ülésén egy külön miniszterközi bizottság részére felhatalmazást kért a szükségesnek látszó óvintézkedések megtételére. Ezek szerint biztosra vehető, hogy a legközelebbi jövőben kihirdetik Bécsben az ostromállapotot.

Bécs. A tőzsdén olyan jelentekek játszódtak le, mint még soha. Csak vevőket lehetett látni, áru sehol sem volt. Legalább félórát tartott, amíg az első kurzusokat meg lehetett állapítani. Egyes értékek percek alatt 60—80.000 koronával drágultak és két papír elérte az 1.200.000 korona árfolyamot. Sem valutában, sem devizában, sem részvényekben ugyszólván semmi kötés nem fordult elő, a vevők tulharsogták egymást, egy megőrült hangyaboly képét mutatta a tőzsdeterem. A déli órákban a kormány intézkedésére a tőzsdét bezárták.

Marén (Nagyváradon) kaphatnak munkát az illető kovácsok és lakatosok. A munkaközvetítő hivatal közlése szerint állást nyerhetnek: 5 famunkás és 10 kazánmunkás Constanzába, 12 kazánmunkás Bucurestibe, 2 szűcs Brassóba, 22 kádár Oradea Marera (Nagyváradra), 48 szakácsnő Csernovitzba havi 300 lei fizetéssel. Állást keresnek: 1 szabó és 1 cipészsegéd.

— Óriási érdeklődés nyilvánul meg városszerzte a június hó 17. és 18-án megtartandó gyermeknapok iránt. Kimondhatatlan előzékenységet tanúsít a közönség a rendezőbizottság irányában, rendelkezésre áll mindenben ha hiozzá fordulnak és a legközelebbben adományoznak. Arad egész uri társadalma felekezeti és nemzetiségi különbség nélkül állott a csecsemőket segítő akció szolgálatába. A hölgyek állítanak pezsgő-, bor-, sör-gyümölcs-sátrakat a főútnán végig, azonkívül cukrászdát a Kulturpalota előtt, ahol mindent ugyanabban az árban árusítanak, mint a vendéglőkben és cukrászdákban. Minden sátor mellett cigány- és katonazene szórakoztatja a közönséget. Az idei gyermeknapoknak látványossága lesz a babasátor, ahol apró kisleányok különböző viseletekben árulnak cukorkákat, virágot és kis kosárkákat. A két napon keresztül autók állanak majd az utazni szándékozók rendelkezésére személyenként 5 lei viteldij mellett. Vasárnap délután a Kulturpalota előtt öt darab művészi ki viteli villanycsillár lesz amerikai árverésen elárverezve. A footballkedvelők részére is rendez az AAC szombat délután 6 órakor egy barátságos mérkőzést a gyermeknap javára. Mindenki megfogja találni a maga szórakozását ezen a két napon. Igyekeznek mindenki kivenni a részét, miután az idei szezonban több ilyen mulatságban már nem lesz része.

— A volt képviselő büne. Budapest. Ivánka Imre, volt országgyűlési képviselő ellen bünvádi feljelentést tett egy bécsi kereskedő, mert Ivánka 15 vagon burgonyát és 200 vagon fát ajánlt neki megvételre, amelyeket nem szállított le. Ivánka a tárgyaláson azzal védekezett, hogy nem kapta meg a kiviteli engedélyt. A bíróság 380 ezer korona előleg elikkasztásáért vád alá

helyezte Ivánka Imrét, aki már hasonló ügyekben néhányszor állt a bíróság előtt. A háboru idején nagy port vert fel a szózott marhahus ügyben való szereplése.

Németországhoz!

(Az osztrák szociálisták terve.)

BÉCS. Az osztrák munkástanács tegnapi ülésén Bauer Ottó szociálista vezér, volt külügyi államtitkár feltűnő beszédet mondott a Németországhoz való csatlakozás mellett. Határozati javaslatot fogadtak el, amely szerint a Németországhoz legalább gazdasági téren való csatlakozás érdekében a tárgyalások mielőbb megkezdődjenek. Azt hangoztatta, hogyha a Morgan-csoporttal meg hiúsulnak a tárgyalások, nem marad más hátra, mint felhívni Németországot, hogy állítson fel Ausztriában jegybankot annyi pá, pírmarkával, hogy a forgalomban levő osztrák bankjegyeket körülbelül fedezze. Ehhez nyolc-milliárd páírmarkára van szükség. Az összeget a német magántőke igen könnyen összehozhatná, viszont a német csoport privilégiumot kapna, hogy Ausztriában bankjegyet kibocsásson. Hire jár, hogy a szociáldemokraták a terv közzététele előtt meggyeztek a német magántőke vezető köreivel.

Van még becsületes megtaláló.

(A vonaton elveszett és megkerült táská.)

A becsületes megtalálók ritkán növekedő statisztikája a mai napon egy érdekes esettel gyarapodott. Ma délelőtt az aradi államrendőrség ügyeletes szobájában megjelent Szabó Gyuláné aradi lakos, aki bejelentette, hogy a timisoarai vonaton az éjjel Aradra jövet, egy kizitáskát talált. A kizitáskát nem bontotta ki és nem ismeri annak tartalmát. A táská elvesztője megkaphatja azt a lakásán. A becsületes asszony allig hagyta el a rendőrséget, amikor megjelent Deckers E. kereskedő és bejelentette, hogy kizitáskáját a timisoarai vonaton elvesztette. A rendőrség azonnal Szabó Gyuláné után küldött, aki hamarosan elhozta a kizitáskát. Deckers a táskát kibontotta és meggyőződött arról, hogy a benne levő pénzösszeg hiánytalanul megvan. A táskában 15.000 lei, 5 darab 10.000 koronás osztrák bankjegy, 2200 holland forint, azonkívül több értékes órámány volt. Deckers E. a becsületes asszonyt 1500 lei jutalomban részesítette.

Sport.

— A trónörökös Erdély sportjáról. Bucuresti. Károly trónörökös az Universálnak intervjut adott, a melyben a különböző sportágak művelésének nagy fontosságát hangoztatja. Elismeri, hogy Erdély sportja fejlettebb a regaténál, miért is Erdélyre vár az a fontos feladat, hogy az ország sportéletét fejlessze és továbbra is előre vigye. (Rador).

— Törökvs—AMTE bajnoki football-mérkőzés csütörtökön, június 15-én délután 6 órakor az AAC pályán, 4 órakor a második csapatok.

Kapp meghalt.

Az ellenforradalmi vezér tragédiája.

BERLIN. Kapp, volt birodalmi gyűlési képviselő, a márciusi német monarchista puccs vezére, Lipcsében szembajban meghalt. Kapp tudvalevőleg 1920. márciusában megszervezte Lüttwitz tábornok segítségével az ellenforradalmat és a császárhű csapatokkal bevonult Berlinbe. Itt az első rohamra elfoglalta a főváros legfontosabb pontjait, ami a köztársasági kormányt arra kényszerítette, hogy Drezdába meneküljön. Erre Kapp lett a birodalom kancellárja, Lüttwitz pedig hadügyminisztere. Németországban erre napokig óriási volt a fölfordulás, a munkásság sztrájkolt, majd véres polgárháboru tört ki a császárhű csapatok és a köztársasági kormány hívei között. Végül is Kapp és Lüttwitz kénytelenek voltak négy napi uralom után Berlinből elmenekülni. Az ismét hatalomra jutott köztársasági kormány Kappék ellen megindította az eljárást hazaárulás címén és elkobozta vagyonukat. Kapp Lipcsében vizsgálati fogságban volt, de szembaja miatt nemrégiben kórházba kellett szállítani, ahol megoperálták balszemét és koponyájának egy részét, amde Kapp a rákszerű betegségnél áldozatul esett.

A budapesti áruminta-vásár.

(Minden engedélyt megkapnak a külföldiek)

BUDAPEST. A szombaton megnyíló árumintavásáron a kiállítók száma körülbelül 650. A kiállítók az iparcsarnok nagytermén kívül egy új épületben is elhelyezkedhetnek, amely tíz hét alatt készült el. Az érdeklődés óriási. Eddig hat-ezernél több féláru vasuti jegy váltására szóló igazolványt adtak ki. Különvonatok fognak érkezni Romániából és Bulgáriából. Hogy a vásáron megvett cikkeket a külföldi vevők könnyen szállíthassák el, a vámkezelésre és a kivitelre vonatkozó engedélyek kiadása az iparcsarnokban fog megtörténni, miáltal a megjelent idegenek utánjárás nélkül rögtön megkaphiák a szükséges engedélyeket. A látogatók elszállásolására négyezernél több szoba áll rendelkezésre. A vásár, amelyet Horthy Miklós kormányzó szombaton nyit meg, tíz napig marad nyitva.

Aki nyaralni, vagy fürdőre megy, ép úgy olvashatja az „Aradi Közlöny”-t mint odahaza. A kiadónival bárhova — külföldre a bélyegköltség megtérítése mellett — utána küldi t. előfizetőinek az „Aradi Közlönyt”.

A szerkesztésért

KAROLY JÓZSEF
főfel

Cenzurat: Dr. Romul Mager.

Szerencsétlenség a hortobágyi autóturán.

(Lippe báróné súlyos balesete. — Utban a Balaton felé.)

BUDAPEST. A hortobágyi balatoni autóturaut befejeződött. Nyergesujfalunál gyorsassági verseny volt, amelyen részt vett báró Lippe autója is. A gépkocsiban a báró felesége ült. A nyergesujfalui hidnál az autó nekiment egy ökrös szekérnek. A báróné előreest és arccal bukott a földre. A rázkódtatástól összezuzódott a szélvédő üvegtáblája. A szilánkok a báróné arcát összevagdalták. Lippe báróné állapota súlyos. Az autótúra egyik résztvevője a következő leírását adja a versenynek:

Reggel öt óra 25 perckor kezdtük meg a hortobágyi-balatonfüredi turaverseny második etappját. 10 óra 45 perckor Pécsre vagyunk megmosdunk, gyorsan megebédelünk. 11 óra 45 perckor rohanunk tovább. Egyébként bőven kifutja időnkéből az ut Balatonfüredig. Ez az utrészlet Pécsről Balatonfüredig valóságos kéjutazás. A Mecsek-hegységben gyönyörű zöld hegyek között virágszagu erdőken vezet végig a fehér ut, amelynek mentén yadrózsabokrok nyílnak. Lenn a völgyekben zömök magyar faluk, felettük komoly kis kálvinista templom. A kis falvakban szórják ránk a virágot. Gödrén koszorút dobna a kocsikba, a koszorura kis levél van ráakasztva, a levélre pedig girbe-görbe betűkkel ráírva:

— Ezt a koszorút ajándékozom a nagyságos uraknak. Maguk is ajándékozzanak valamit nekem. Kezét csókolom Juli.

1 óra 40 perckor Kaposvárról megyünk keresztül. Autóink már

Mozl.

* Koldus és Királyfi az Apollóban. Az amerikai világhírű humoristának legkiválóbb regényét dolgozták fel filmre: A Koldus és Királyfi-t. A regény, amely világszerte ismert és bejárta az egész világot, filmen a mese egyébként visszaadhatatlan szépségeinek feltárásával rendeztetett meg és így különösen nagy élvezetet nyújt a nézőnek. A kép az angol ókori történelem egy végtelenül bájos legendáját veszi alapjául, amelynek főszereplői az angol trónörökös és a kis csavargó: Bob. A mese folyamán a legtisztább humor és komikum szerzi a legkellemesebb szórakozást, amelyben nagy része van azonban a kép káprázatos pompás kiállításának is. A tömegjelönetek pedig mélyeséges benyomást gyakorolnak a nézőre. A kép reprize szerdán lesz az Apollóban. A képnek nagy előnye, hogy címszerepeit a végtelen bájos és istenáldotta tehetségű gyermek-színész Lubinszky Tibor alakítja. A korszinezése a képnek valódi patinás hűséggel tükrözi vissza közel 2000 esztendőn át az elmult kort, amelynek ismeretlen szép ségei megragadják a nézőt. A kiváló kép szerdán és csütörtökön megy az Apollóban.

* Szenzációs műsor az Urániában. Az Uránia színház nem riad vissza semmi néven nevezendő áldo

egészen fel van virágozva. Elöl van rajta a Julitól kapott rózsakoszorú. Kaposvárról gyönyörű jegenyefasor visz Kaposfüredre. Dombok között haladunk és egyre lessük, mikor pillantjuk már meg a Balatont. Köröshegy fölött egyszerre felcsillan egy keskeny sáv. Nagyön barátságosan hívogat a Balaton vize, kisüt a nap egy percre, igen meleg van, de sajnos, sem Zamárdiban, sem Siófokon nem lehet megállni. Meg kell várni, míg egy nagy kerülővel délután Balatonfürednél érünk majd a partra. A fürdőző közönség nem nagyon érdeklődik az automobilverseny iránt, úgy látszik, fontosabb a strand, — alig állanak néhányan az ut mentén. Egy darabig a zöld tó partján futunk, azután nagy kanyarulóval Veszprém alá érünk. Veszprémnél fogjuk el a 19-es kocsit, most már a második szöveget szedi ki pneumatikájából. Elég sűrűn tele van furva szögekkel az ut. Veszprém után újra felcsillan a Balaton, most már a második oldalon. Csopakig gyönyörű hegyi uton megyünk lassan, kényelmesen. Öt óra 35 perc előtt nem szabad beérmünk Balatonfüredre. Huzzuk az időt, de az utolsó öt kilométeren már bátran siethetünk, s 5 óra 35 perckor pontosan be is futunk a Balatonfüred alatt kifeszített célszalag alá. Az autót a Balaton felett egy réten állítják össze, megvizsgálják a motorokat, aztán mindenkinek ott kell hagynia az autóját, holnap az egész nap folyamán senkinek sem szabad hozzányulnia.

zattól, hogy olyan műsort mutatson be, amely a legkényesebb igényeket is kielégíti. A szerdai bemutaton is egy önelvonásos hatalmas erkölcsdrámát mutat be, amely az Antra-filmgyár remeke és amelynek szereplői a legkiválóbb magyar film művészek: Törzs Jenő, Mattyasovszky Ilona, Bojda Juci. A dráma maga egy gyönyörű regény után készült, a címe: Börtön bus lakója. A filmgyár valóban remekelt ezen film megrendezésével, amelynek pompás jelenetei a legmélyebb lelki effektusok kiváltására készíteti a nézőt. A drámát megelőzőleg egy két felvonásos amerikai burleszk szerepel. Hairá utánna! címmel, amely kép ilyenformán ritka magas nivót képvisel. A nagyarányú műsort szerdán és csütörtökön vetíti az Uránia.

* A belgrádi királyi nászról készült felvételek lehetőleg még a hét folyamán bemutatásra kerülnek Aradon. Sándor szerb király és Mariora hercegnő esküvőjéről a felvételeket a román királyi ház rendelte meg az aradi mozgókészítésre készült kópé néhány nap múlva kerül bemutatásra. Előre is felhívjuk mindenki figyelmét a káprázatos kiállítású filmre, amely napjaink legpompázatosabb eseményét örökíti meg

LEGUJABB.

A magyar pótválasztások.

Budapest. Pécs. I. kerületében a pótválasztáson Oberhammer Antal pártönkivüli kormányt támogató jelöltet választották meg Hammerlin Imre pártönkivüli ellenzékiével szemben. Már szó van az elkövetkező időközi választásokról. Hír szerint Kállay Tibor pénzügyminiszter a nagykanizsai mandátumot tartja meg és a nyíregyházi lemond. Nagyatádi Szabó István a barcsi mandátumról mond le és nagyatádot megtartja. Haller István csak a budapestit tartja meg, Ceglédre és Vasvárról lemond. Nyíregyházán fellép Szerényi József gróf, Kiebsberg Kunó belügyminiszterrel szemben. Vasváron fellép herceg Windischgrätz Lajos, Dorozsmán Eckhardt Tibor sajtófőnök ellenjelöltje Csernus Mihály lesz. Cegléden esetleg gróf Zichy Aladár lép fel, Baracson pedig talán Szmercsányi György.

Közgazdaság.

A valutapiac.

Aradi valutaárak (jun. 13.) Dollár 148, márka 0.50, sokol 2.92, dinár 2.05, magyar korona 0.17 és fél, budapesti kiizetés 6.30, bécsi kiizetés 130, berlini kiizetés 0.50, prágai kiizetés 2.93, francia frank 14.

Zürichi nyitás (jun. 13.) Berlin 163, Newyork 523, Milano 2642, Prága 1002.5, Budapest 53, Zágráb 184, Bucurest — Varsó 13, Bécs 2.40, lebélyezett osztrák korona 2.875.

Budapesti nyitás (jun. 13.) Napoleon d'Or 3690, dollár 965, márka 309, leu 637, sokol 1891, dinár 1350.

Zürichi zárlet (jun. 13.) Berlin 165, Newyork 523.75, Milano 2625, Prága 1002.5, Budapest 53, Zágráb 184, Bucurest — Varsó 13, Bécs 2.37, lebélyezett osztrák korona 2.62.

Budapesti zárlet (jun. 13.) Napoleon d'Or 3745, dollár 992, márka 308, osztrák korona 4.90, leu 556, sokol 1930, dinár 1383, lengyel márka 22.50.

Hanyatlott a magyar korona.

Ujabb 10-20 percentes drágulás.

Budapest. A magyar korona 12 nap alatt 12 ponttal hanyatlott, ami 20%-os elértéktelenedésnek felel meg. A korona ilyen rohamos esésére a magyar gazdasági élet nem volt elkészülve. A valuta pozíciójára mindenesetre kedvezőtlenül hatott az a körülmény, hogy az antant az állati jóvátétel dolgában semmiféle kedvezményt nem tett az országnak. Ennélfogva az állatok tényleges szállítását június 15-ig meg is fogják kezdeni, nehogy a nagyhatalmak a beigért szankciókat életbe léptessék. A korona ellanyulását még a kedvezőtlen időjárás is befolyásolja, ami az eleinte nagyszerű terméskilátásokat nagyban gyengítette. A helyzet ennek dacára sem volt annyira aggodalmat keltő, hogy emiatt egy 20 százalékos értékhanyatlásnak kellett volna előállnia. A korona visszaesését egyesek siettek exkomptálni. A budapesti üzletekben a cikkek ára is tíz-husz százalékkal emelkedett.

Ingyen kap egy francia pipere szappant, ha Szabó drogeriában eszközöl bevé-
sár- látat 10 pénztári blokk felmutatása ellenében.

NYILTTÉR.

As ezen rovat alatt közölték nem
válnak felkérésnek

Felhívás.

Miután özv. Mátyi Moisés Strada
Cercetaşilor (Szent Pál-utca) 12. sz.
alatt lajót étkedjéit átvettém, felhívom
az esetleges hitelezőket, hogy 3 napon
belül nálam annál is inkább jelentkez-
zenek, mert későbbi felszólalásokat
figyelembe nem veszek. 2715

ILKA FILIMONÉ,
Piata Catedralei (Tökölj-tér) 7.

Felszólítás!

Miután Róna Aladár, Strada Minervei
(Nona-utca) 19. szám alatti üzletét átvenni
szándékom, esetleges hitelezők igényeiket 8 napon belül annyiból is in-
kább jelentétek be, mert később jelent-
kezéseket figyelembe venni nem fogom.
Arad, 1922. jun. 13.

14956 Schwarz Andor.

Alkalmi vételek!

Belvárosi két utcára nyíló bérház 95
ezer Leiért, 60 ezer Lei készpénzzel
átvehető. — Ház fűszerüzlettel, italmé-
rőssel, 65 ezer Leiért, 45 ezer Lei kész-
pénzzel átvehető. — Ház fűszerüzlettel,
italmérőssel, 55 ezer Leiért, 35 ezer Lei
készpénzzel átvehető. — Fűszerüzlet
piac-téren lakással. — Bármilyen üzlet-
nek alkalmas helyiség Bul. Reg. Ferdin-
and (Boros Béni-téren. — Gazdálko-
dásra és gyáralapításra alkalmas házak
és telkek. — Bér- és magánházak, hoz-
zártartozó 2-3-4-5 és 6 szobás laká-
sokkal. Díjtalan felvilágosítást nyújt
HAÁSZ ALBERT Irodája, Str. Romanu-
lui (Zrinyi-utca) 6. sz. Magyar-ház.
11763

VESZÜNK:

őcskavasat, öntöttvasat és
rezet leginagyasabb árakon.

Vasipar, Arad,

12496 vasöntő és gépgyár.

Veszek BRILLIANS köveket,
arany és ezüst
árukat magas áron. 12017

KUN, ékszerész.

Kifutó fiu

Jó fizetéssel

felvétetik.

Cím a kiadóhivatalban.

A legjobb és legolcsóbb
nyomtatványokat
AZ
ARADI KOZLONY
könyvnyomdája készíti.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak sze-
rűnt számítjuk.

Minden szó hírdelési ára 75 bani.

Vasatagabb betűvel 1 lei 50 bani

A vasatagabb betűvel kívánt szava-
kat aláhúzással kell jelölni.

Hirdetéseket délután 5 óráig ve-
szünk fel.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni!

A legkisebb hirdetés ára 10 szög 7
lei 50 bani.

A kiadóhivatal fenntartja magának a
jogot, hogy az olyan apróhirdetés szö-
vegét amelyik tartalmánál fogva ere-
deti alakjában nem közölhető megvál-
toztassa.

Alkalmazás.

ÜGYES SZOBALÉANY azonnalra, leg-
később június 15-re felvétetik. Cím a
kiadóban. 500

MINDENFÉLE leány vagy beláróné jó
bizonyítvánnyal felvétetik Strada Con-
sistorului (Báthány-utca) 23. I. em.
lobbra. 13

NEGY középiskolát végzett fiu, kinek jó
írása van, mint gyakornok alkalmazást
nyer. Ajánlatok „Kezdo” leligére a ki-
adóba kéretnek. 3500

KÖZÉPKORU tisztességes szakácsnő
vidékre közöskonyha vezetésére keres-
tetik. Ajánlatokat Butorgyár Ineu (Bo-
rosjenő) címre küldendők. 2717

GYAKORLOTT GÉP- ÉS GYORSIRO-
NÓ ügyvédi irodába felvétetik. Németül
tudók előnyben. Dr. Keil Lipót, Strada
Closca (Szent László-utca) 1. 2714

MAGANYOS IDŐSEB NŐ házvezetőnő-
nek ajánlkozik idősebb magányos urhoz
Sárai Hermina Str. Moise Nicoara (Pe-
tőfi-utca) 11. 2716

ÜGYES SZOBALÉANY azonnali belé-
pésre kerestetik. Apateleak-kastely. 2719

HIMZONÓKOT, jó munkásokat otthoni
állandó munkára keresünk. Cím Kelet
hirlapiroda. 12498

KIPUTÓ FIU, jó fizetéssel nyomdánkban
alkalmazást nyer.

Keresünk Vata de Jos (alvácai) uzemünkhöz

könyvelés és levelezésben is jártas óvadékkal rendelkező 1897

pénztárnokot augusztus 1-re való belépésre.

Román nyelv ismerete szükséges. Az eddigi működést feltüntető ajánlatok

Seidner Bernát és Fia

erdőüzem központi irodájába Arad, Str. Eminescu (Deák Fe.-u.) 32. küldendők.

Cséplogarnitúrákat

és más mezőgazdasági, valamint ipari gépeket azonnal szállíthatok saját rak-
tárból. — Cséplogépeim Hoffherr-Schranz, valamint M. A. V. gyártmá-
nyuak, alig használt fiatal és modern, gyűrűs és golyós csapágyú gépek, 720
m/m-től egész 1400 m/m. nagyságig. Ugyanolyan gyártmányu herejejtők, ten-
geri-fejtők és kazalazók, valamint Hoffherr-féle itália széna és szalma préselő
gépek. HAJTÓERŐ: benzin, nyersolaj, szivógáz és gőzmozgatók különböző
nagyságban. Vagyis 3 HP-től 25 HP-ig. Benzinmotoros magánjáró fűrészelő,
fűrészelő és hasító fűvágó gépek. Centrifugál és más éprő szvattyúk, 1 col-
tól egész 8 col-ig. B. érdeklődő feleknek levélben, vagy személyes megke-
reséseikre kellő felvilágosítással szolgál.

BLEIER SAMUEL, Targumures (Marosvásárhely)
Str. Calarasilor No. 86. (Kossuth L.-s. 86. 2817

GYAKORLATTAL bíró pénztárnoknő fel-
vétetik. Tejesarnok. 2720

Vétel és eladás.

STELZHAMMER pianó, fekete, ke-
reszthuros eladó Str. Tribunal Axente
(Damjanich-utca) 14. 11804

ZONGORA, rövid, fekete, kereszthuros,
bécsi gyártmány eladó. Cím a kiadóhivatalban. 11804

JÓ KARBAN levő férfi ruha és cipő el-
adó. Bulev. Carol I. (Erzsébet-körút) 28,
I. emelet balra. 2731

MINDENKINÉL TÖBBET FIZETÜNK
képekért, bronz, márvány és porcellán
figurákat perzsa, szmirna argamant-
szőnyegekért török kendőkért, antik és
modern butorokért, zongorákért mo-
derna és antik díszlámpákért, japán
vázákért régi ezüst és arany műár-
gyakért, mindennemű műbecsű rézle-
gért Szépművészeti Salon Str. Emi-
nescu (Deák Ferenc-utca) Ortulay-pa-
lota. 11911

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, figu-
rákat, vázákat, szobrokat japán és kí-
nai dolgokat, antik butorokat festmé-
nyeket, mindenteljesen ezüst tárgyakat,
perzsa és szmirnaszőnyegeket, díszlár-
gyakat és egész gyűjteményeket a leg-
magasabb árban vásárol a Salon Artis-
tique (Bul. Regina Maria 20. Fischer
Eliz-pajosa) Alkalmi ajándékok bus be-
vásárlási forrása 11691

LEGMAGASABB ÁRBAN VESZÉK ezüst
tör szőnyegét, zongorákat és pianót
Salon Artistique Bulev. Regina Maria
(Andrassy-tér) 20. 11898

HÁLÓSZOBA ágyneművel, konyhabe-
rendezés és különféle háztartási cikkek
eladók. Aradul-Nou (Ujarad) Pásztor-
utca 50. 2696

CSÉPLŐSZEKRENY gyűrűskenésű, 8-as
10 éves, kis és nagy szíjjal jutányosan
eladó Poszler János Aradul-Nou (Uj-
arad) Fa-utca.) 2499

HÁSZNALT ÓLOM megvételre kereste-
tik. Bővebbet a kiadóban.

Különféle.

TALÁLTATOTT egy fehér spitzkutya.
Átvehető Str. Raleu (György-utca) 12.
szám. 12858

Ó-TÁTRAFÜRED

a Magas Tátra legnagyobb gyógyfürdő-
je. Elsőrangú ellátás. Teljes pensió;
compl. reggeli, 4 fogásos ebéd, 3 fogá-
sos vacsora, lakással együtt a Grand-
Hotelben 62 Kc-tól, a többi lakóházban
46 Kc-tól feljebb, a fizikalis-diétás
Tátra-Sanatoriumban gyógykezeléssel
együtt 57-től 100 Kc-ig. Semmiféle pót-
lakok nem számítatnak. Kitünő ered-
ményteltségű, kimerültségnél,
rekonvaleszcenciánál. Tüdőbajosok ki-
zárva. Edző- és bizókurák, szigorú diá-
ták. Főorvos: Dr. Gáman egyet. m. ta-
nár. Minden teljesen bekeszerű üzemben
Közvetlen Tátra-Express vonat étköz-
kocsival naponta. Felvilágosítás: Tátra-
Fürdő igazgatóságánál Stary-Smokovec
és Csók a Menetgyirodában, Buda-
pest, (Vigadó.) 11935

Próbálja meg!!

Legjobb legolcsóbb pálinkákat
likőröket, rumokat

Iromnái

kapja
Str. Faon (Fácha-u.) 7. sz. 12498

PÁLYÁZATI HIRDETÉMÉNY.

Timisoara város mintegy 10.000 m²
kocsi utastnek félkocka és terméskő
burkolattal való kövezési munkáinak
elkészítésére pályázatot hirdet.

Felhívatauk mindazon kövező-mes-
terek, akik ezen munkára pályázni óhaj-
tanak, hogy ajánlataikat folyó évi ju-
nius hó 20-i déli 12 óráig a Serviciul
technic comunához (városi mérnöki hi-
vatal) nyujtsák be.

A munkálathoz szükséges anyagok
a helyszínen fognak rendelkezésre bo-
csátatni.

Az ajánlathoz az ajánlati összeg
10%-a bántéppénzül betétkönyv vagy le-
tét-nyugta alakjában csatolandó amely
a munka elnyerése esetén, annak szá-
bályszerű befejezéséig, biztosítékul
visszatartatik.

Felvilágosítást a serviciul technic
comunai hétköznapokon 10 és 12 óra
között ad.

Timisoara, la 10. Iunie 1922.

2718 Primaria orasului Timisoara.

UTLEVELEK

GYORS ES CSINOS
BEKÖTESET
VALLALJA

AZ
ARADI KOZLONY
KONYVKOTESZETE

Utlevelekre visumot, külföldieknek utlevelet Olaj (Kolezsvárról) vagy
Baourestiből hetenként négyszer közismert pontossággal a „Kelet” hirlapiroda szerez.